
14 - MOCIÓ PRESENTADA PELS GRUPS MUNICIPALS ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA I PARTIT SOCIALISTA DE CATALUNYA PER LA MILLORA DE LA XARXA DE VIGILÀNCIA METROPOLITANA DE CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA A L'ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA.

El Ple de l'Ajuntament, per unanimitat dels/de les 27 regidors/regidores assistents, **aprova** la moció següent:

“Un dels reptes inajornables i urgents que han d'assumir les administracions públiques és minimitzar la contaminació atmosfèrica derivada del trànsit i de les activitats. L'aire net és un requisit bàsic per a la salut humana i el benestar, però actualment la contaminació atmosfèrica constitueix el principal risc ambiental per a la salut, incrementa els riscos de malalties respiratòries i cardiovasculars, així com de diversos càncers en la població.

L'Organització Mundial de la Salut confirma que cada any hi ha milions de morts prematures causades per la mala qualitat de l'aire que afecta el 100% de la població, però especialment a uns grups de persones més vulnerables als efectes dels contaminants atmosfèrics com són les persones amb malalties cardíques o de l'aparell respiratori, els nadons, els nens en edat preescolar i les dones embarassades.

Els principals contaminants de l'aire són les partícules en suspensió (PM), els òxids de nitrogen (NOx) i l'ozó troposfèric (O₃). Sense oblidar altres contaminants com poden ser els compostos de sofre (SO₂, H₂S, H₂SO₄ mercaptans, sulfurs), compostos de carboni (CO, CO₂, CH₄, HCT), els halògens i compostos halogenats (Cl₂, HCl, HF, CFC).

Amb la finalitat de protegir la salut humana i el medi ambient en general, la legislació ambiental europea és força estricta en el combat de les emissions contaminants, en assegurar la qualitat de l'aire, reduir les emissions, exigeix l'indispensable avaluació i mesura de la qualitat de l'aire i en assegurar que la informació sigui transparent pel coneixement de tota la població. Així, per exemple, està recollit a:

- Directiva 2008/50/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 de maig de 2008, relativa a la qualitat de l'aire ambient i a una atmosfera més neta a Europa.
- La Directiva 2004/107/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de desembre de 2004, relativa a l'arsènic, el cadmi, el mercuri, el níquel i els hidrocarburs aromàtics policíclics en l'aire ambiental.
- Directiva 2015/1480/CE, de la Comissió, de 28 de agosto de 2015 per la que es modifiquen diversos annexos de les Directives 2004/107/CE y 2008/50/CE del Parlament Europeu i del Consell en els que s'estableixen les normes relatives als mètodes de referència, la validació de dades i la ubicació dels punts de mostreig per l'avaluació de la qualitat de l'aire ambient.

D'altra banda, d'acord amb la llei 34/2007 de qualitat de l'aire i protecció de l'atmosfera, correspon a les entitats locals exercir aquelles competències en matèria de qualitat de l'aire i protecció de l'atmosfera que tinguin atribuïdes en l'àmbit de la seva legislació específica, així com aquelles altres que els siguin atribuïdes en el marc de la legislació bàsica de l'Estat i de la legislació de les comunitats autònomes en aquesta matèria.

La Xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica de Catalunya (XVPCA) va ser creada per la Llei 22/1983 i el Decret 322/1987 i actualment, està adscrita administrativament al Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya. D'acord amb la normativa vigent, la situació de les estacions de la xarxa de vigilància no respon, ni es correspon, amb els límits administratius dels municipis metropolitans, si no que pretén una representativitat dels punts de mesurament fix que s'associen amb les diferents condicions d'emissió i dispersió de contaminants que podem trobar al territori.

Actualment la xarxa de vigilància metropolitana està conformada per 35 estacions amb 23 punts de mesura de NO₂, 32 de PM₁₀, 14 de PM_{2,5} i 14 d'O₃. I pel 2021 no es preveuen noves estacions a nivell metropolità excepte una estació més de mesurament dels contaminants anteriors a Barcelona (Av Meridiana).

Les estacions de la XVPCA situades a l'àmbit metropolità presenten unes carències importants en el control i la representativitat de diversos contaminants en alguns dels municipis metropolitans, sobretot pel que fa a detecció de PM_{2,5} i d'O₃, i més concretament:

- NO₂ Sant Adrià del Besòs, Santa Coloma de Gramenet, Cornellà de Llobregat, Esplugues de Llobregat, Sant Just Desvern, Ripollet, Sant Joan Despí, Cerdanyola del Vallès, Sant Boi de Llobregat, Castelldefels, Montgat, Sant Feliu de Llobregat

- PM₁₀ Sant Boi de Llobregat i Cerdanyola del Vallès.

Al nostre municipi cal reconèixer la ingent tasca realitzada fins avui amb l'objectiu de la millora de la qualitat de l'aire i que es concreta en les següents línies d'actuació:

1. En primer lloc, el Pla d'Acció Municipal PAM 2021-2023 recull en seu apartat de Resiliència i Adaptació, objectiu 37.f:

- Estudiar una xarxa d'estacions de mesura de la contaminació atmosfèrica a la ciutat en el marc de la ciutat intel·ligent, Smart City, coordinada amb els sistemes de control autonòmics.

2. En segon lloc, el Pacte Local per la Reconstrucció aprovat per l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet aprovat per l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet incorpora, en l'apartat d'Emergència habitacional i Canvi Climàtic, mesures de gran profunditat en el marc de la lluita contra la contaminació atmosfèrica i de la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle com ara:

- a. Afavorir els trajectes a peu
- b. Guanyar espai públic i qualitat ambiental per la gent
- c. Promoure l'ús social dels parcs, el Riu Besòs i el parc de la Serra de Marina.
- d. Sol·licitar a l'AMB i la Generalitat la instal·lació de noves estacions per a la mesura de l'aire a les zones vulnerables.
- e. Afavorir els recorreguts en bicicleta
- f. Reduir el consum energètic i els residus

3. En tercer lloc, cal tenir present que Santa Coloma de Gramenet, atenent a les dades de qualitat de l'aire i a la normativa Europea a Catalunya, és un municipi declarat com a Zona de Protecció Especial de l'ambient atmosfèric pels contaminants NO₂ i PM₁₀ i supera els 100.000 habitants. Santa Coloma de Gramenet disposa d'un Pla pel compliment i millora dels objectius de qualitat de l'aire.

Així doncs, el dia 26 de febrer de 2016 el Ple de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet va aprovar el Pla d'Acció de Millora de la Qualitat de l'Aire (PAMQA).

El PAMQA consta de 47 accions en vuit sectors estratègics:

1. Mesures destinades a reduir les emissions dels vehicles.
2. Mesures destinades a millorar el transport públic i col·lectiu.
3. Mesures destinades a incrementar el nombre de desplaçaments a peu o en bicicleta.
4. Mesures destinades a la reducció de les emissions de la defineix: distribució urbana de mercaderies.
5. Mesures destinades als serveis municipals.

6. Mesures destinades a reduir emissions industrials i altres fonts fixes.
7. Mesures destinades a la divulgació, sensibilització i participació ciutadana.
8. Mesures destinades al seguiment de la qualitat de l'aire i a la reducció de les emissions en episodis de contaminació.

Incorpora, per tant, les accions que el Pla d'Actuació per a la Millora de la Qualitat de l'Aire a les Zones de Protecció Especial de l'Ambient Atmosfèric elaborat per la Generalitat de Catalunya específiques i que son de gestió municipal.

En aquest context, ha existit, de manera habitual, un espai de coordinació i cooperació entre els Ajuntaments Metropolitans coordinat per la Direcció de General de Qualitat Ambiental del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat Catalunya que no obstant ha quedat aturat des de l'any 2019.

Davant la situació acumulada pels darrers anys, i atesos els continus episodis de contaminació atmosfèrica que afecten l'àmbit metropolità, creiem que cal ser exigents amb el compliment de les competències i potestats de cada administració, i considerem que l'AMB hauria de liderar la vigilància, la prevenció i la millora de la contaminació atmosfèrica en tot l'àmbit metropolità, de la ma de tots els ajuntaments.

Per tot això, es proposa al Ple l'adopció dels acords següents:

Primer - Demanar a la Generalitat de Catalunya que es recuperi l'espai de coordinació i cooperació municipal i supramunicipal (especialment amb l'AMB, Diputació de Barcelona i els municipis que la conformen) amb la Direcció General de Qualitat Ambiental del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya per tal d'elaborar i aplicar el Pla de Qualitat de l'Aire de l'Àrea Metropolitana de Barcelona 2021-2026 pel seguiment de les àrees estratègiques i el desenvolupament de les accions en el territori metropolità de la vigilància prevenció i millora de la contaminació atmosfèrica a l'AMB, articulant protocols de col·laboració entre les diferents administracions, i en conseqüència, ser més eficients en la vigilància, la prevenció, la coordinació, la millora i en la lluita contra la contaminació atmosfèrica a tot l'àrea metropolitana de Barcelona.

Segon - Així mateix, **demanar** el suport a l'AMB, la DIBA i la secretaria de Medi Ambient per l'elaboració d'un informe d'avaluació durant l'any 2021 del Pla d'Acció de Millora de la qualitat de l'aire, analitzant la situació actual de les estacions de la XVPCA, avaluant la tipologia dels contaminants químics i biològics que es necessari controlar, així com de les necessitats reals de vigilància i prevenció de la contaminació atmosfèrica a l'àmbit metropolità per tal d'endegar seguidament i amb urgència les actuacions necessàries per assolir que a tot el territori metropolità es compleixi la legislació ambiental europea en relació a la qualitat de l'aire.

Tercer - Sol·licitar a la Generalitat de Catalunya, com a administració competent, les accions necessàries pel desplegament de la Xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica de Catalunya en relació a la qualitat de l'aire i dotant a Santa Coloma de Gramenet amb els recursos materials i econòmics per l'ampliació de la xarxa automàtica al municipi inclosa al Pam 2020-2023 i al Pacte Local per la Reconstrucció, i a l'informe elaborat per l'AMB i la DIBA.

Quart - Millorar la coordinació entre les administracions autonòmica i municipal en la integració de les noves estratègies de mobilitat urbana i els plans de millora de la qualitat de l'aire.

Cinquè - Cercar fórmules per a millorar la transparència de les dades i l'evolució de la contaminació atmosfèrica, en els webs institucionals de totes les administracions públiques de

Catalunya millorant l'accessibilitat i la lliure consulta de la XVPCA , en temps real, per part de la ciutadania.

Sisè - Comunicar aquesta moció al Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya, a la Diputació de Barcelona, a les àrees d'Ecologia i de Mobilitat de l'AMB, a la resta d'ajuntaments metropolitans, al Parlament de Catalunya, així com a tots els grups polítics representats al Parlament de Catalunya.”